

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily

in the United States.

Issued every day except Sundays

and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 272. — ŠTEV. 272.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 19, 1921. — SOBOTA, 19. NOVEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

JUGOSLAVIJA BAJE NI KRŠILA DOGOVORA

PRED SVETOM LIGE NARODOV JE NASTOPILA PROTI OB-DOLŽITVI, DVIGNJENI OD AL. GLIJE, DA JE VPADLA V AL-BANIJO. — ALBANI CI ZAHTEVAJU TRAJNO MEJNO KOMI-SIJO, KI BI REŠILA SPORE.

Pariz, Francija, 17. novembra. Pred občinstvom, ki je obstajalo skoraj izključno iz časnikovih poročalcev iz vseh delov sveta, je svet Liga narodov povabil danes zastopnike Jugoslavije in Albanije, da pojasnijo, zakaj se pravzaprav bore ter navedejo vzroke, zakaj bi ne prenehajo pobijati in moriti drug drugega.

Herbert Fisher, angleški delegat, je otvoril zaslišanje z ugodovom, v katerem je obrazložil, zadevo kot jo je videla njegova vlada ob času, ko je izdala poziv na svet Liga narodov. Z umerjenimi besedami, v katerih je dal izraza svojemu velikemu rešepku do Srbov je zasledoval zgodovino njih poskusov tekom preteklega leta, da odločijo krščanska pleme severno od reke Mat od ostale Albanije, čeprav je med temi plemeni najti le malo številno ustašev, ki žele biti ločeni od Albanije.

Med temi ustaši, — je informiral Fisher svet Liga narodov, — se je našlo tudi vojake Wranglove armade, ki bi ne mogli nikdar priti tjakaj, če bi jih ne poslali nekdo iz vzhodov, ki so znani njemu samemu. Krščanski voditelji teh miriditskih plemen, čeprav so le v rahlem stiku z albanskim vladom, niso skušali uveljaviti ločitve od Albanije in invazija okraja od strani srbske armade je bila po mnenju angleške vlade neprovocirano kršenje dogovora glede Liga narodov.

Fisher je opozoril Srbe, da jim je dala mejna črta, določena pretekli teden od sveta poslanikov strategične prednosti nad Albanijo in da je njih stvar kot močnejšega naroda ehraniti v bodočnosti mir in red, ne ga pa motiti kot so delali to dosedaj.

Lord-župan iz Belfasta je izjavil, da ne bo postal Ulster nikdar vazal sinfeinske Irski. Angleška vlada bo napravila veliko napako, če se bo vdala zahtevam Sir James Craiga.

ULSTER SE NE UMAKNE.

Belfast, Irsko, 17. novembra. — Na teh zborovanjih, katerih se je vdeležilo 10.000 oseb, so — protestirali Ulsterci proti stališču angleške vlade glede vprašanja.

Zrebal sta, katera izmed obenaj umrje, da bo mogla druga poročiti moža, ki je ljubil obe.

Zreba, Švica, 18. novembra. — V nekem sodišču v Inšbrucku je prišel na dan ljubezenski roman dveh sestra, dvojčkov, ki sta zrehali, katera izmed obenaj umrje. Preživelja je bila obtisna umora, a oproščena. Tekom obravnavje je odkrito povedala svojo žalostn opovest.

Obe deklici, hčerki nekega kmeta, po imenu Goldheim, sta se zaljubili v nekega bivšega ogrskega častnika, ki ni mogel razlikovati obenaj sestra, ker sta si bili obenaj takso podobni ter vsled tega obenaj razkril svojo ljubezen v mnenju, da ima vedno pred seboj eno in isto osebo. Ko pa je častnik izpovedal svojo zmoto, je naprosil deklici, naj sami med seboj odločita, katero izmed obenaj hvaj vzame on za ženo.

Sestre sta rešili celo zadevo na ta način, da sta pripravili dve časi, eno s čisto vodo in drugo z zastrupljeno. Nato sta potegnili žreb, in ona, ki je izgubila, je izpila strup ter umrla. Ko je bila preživelja sestra arretirana, je lepi madžarski junak neznanokam izginil.

Madrid, Španska, 17. nov. — Podpisan je bil vladni dekret, s katerim se uvaja prisilni pouh za vse mornarje, ki ne znajo čitati in pisati. Ustanovilo se bo šole na bojni ladjah in v arzenalih.

PRISILNI POUK ZA MOR-NARJE.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah, se potom naše banke izvršuje po nizki ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj se bilo naše cene sledile:

Jugoslavija:

Razpoljila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.35	1,000 krom	\$ 4.30
400 kron	\$ 1.80	5,000 krom	\$ 21.00
500 kron	\$ 2.20	10,000 krom	\$ 41.00

Glasbeni naredbi ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakrovati zmesni potom pošte edinole v dinarijih; za vsake trikratne krome bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in kromo ostane torej neizmenjeno.

Italija: En zasedeno ozemlje:

Razpoljila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.60	500 lir	\$ 22.00
100 lir	\$ 4.70	1,000 lir	\$ 44.00
300 lir	\$ 13.50		

Nemška Avstrija:

Razpoljila na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nem.-avstr. krom	\$ 0.95	10,000 nem.-avstr. krom	\$ 6.00
5,000 nem.-avstr. krom	\$ 3.50	50,000 nem.-avstr. krom	\$ 25.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat neprizadovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati načineno ceno vnaprej. Mi razumemo pa coni istega da kot nas posluje denar dobesede v roke.

Kot generalni začetnik: "Jadranska Banka" in njenih podružnic namemo zajemamo invarjeno ugodno pogope, ki bodo velika koristi za nas, ki so že ali se bodo podruževali naše banke.

Denar nam je poslat najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York

(Advertisement)

RAZOROŽVALNA KONFERENCA V WASHINGTONU.

Z RAZOROŽVALNE KONFERENCE

OSTALE VELESILE ČAKAJO. DOKLER NE BO DALA JAPONSKA IZRAZA GLEDDE DALJNEGA IZTOKA. — KITAJSKA HOČE DOBITI PROSTOT GARINE. JAPONSKA NIMA PRAVE VERE V PROGRAM HUGHESA.

Washington, D. C., 18. nov. — Seje komitejev razorožvalne konferenca so bile danes tukaj odgovlene, da se nudi japonski delegaciji priliko in čas, da se stavi in predloži konferenci načrte Japonske glede upravnava vprašanja Daljnega vzhoda v splošnem, na kar jih bo predložil na skupem setanku vseh načelnikov delegacij.

Baron Kato je objavil, da sprejema Japonska predloge Kiltajske kot temelj za razpravo v komitejih ter rekel, da ne nasprotuje principijelnemu sprejemu teh predlogov.

Medtem pa so komiteje angleške delegacije danes pospešili svoje dela ter sestavljali podrobno obrazložitev svojega stališča tako gleda ameriškega predloga za razroženje kot glede kitajskoga programa, tikajočega se daljnega iztoka.

Tokio, Japonska, 18. nov. — Prvemu navdušenju, ki ga je bilo opaziti tukaj, vspričo upanja, da se bo skrilo mornariška oborozevanja ter s tem tudi zmanjšanje davčna bremena dežele, je sledila po celi Japonski velika rezerviranost, ker splošno domnevajo, da bodo imele Združene države največji dobitek, če bo v resnici uveljavljen desetletni praznik v grajenju bojni ladij in če bodo glavni narodi sveta reskrčili mornarice.

V vseh glavnih listin je čitati poročila, da ne bo mogoče tako lahko uveljaviti takih skrčenj in to predvsem vsledtega, ker se je bati delavskih nemirov in splošno razkrojitev delavskega trga.

Listi pravijo, da bi Japonska težko žrtvovala bojne ladje, ki obsegajo skoraj pol milijona ton, čeprav so Združene države pripravljene uničiti poddrugi milijon ladijske toneže.

Grand Rapids, Mich., 18. novembra. — Herbert Pierce, blagajnik Grand Rapids City National Bank je bil aretiran radi poneverbe ter napačnega vpisovanja svot v bančno knjige. Izjavlja se, da je priznal svoj zločin. Poneverenja svota znata nad 22,000 dolarjev. Pierce je bil v banki izza leta 1886. Nerednosti v bančnih knjigah je zapazil neki izvedenec takoj redne preiskave, ki se je vrnil pred kratkim. Blagajnik Grand Rapids City National Bank je bil aretiran radi poneverbe ter napačnega vpisovanja svot v bančno knjige. Izjavlja se, da je priznal svoj zločin. Poneverenja svota znata nad 22,000 dolarjev. Pierce je bil v banki izza leta 1886. Nerednosti v bančnih knjigah je zapazil neki izvedenec takoj redne preiskave, ki se je vrnil pred kratkim.

Grand Rapids, Mich., 18. novembra. — Herbert Pierce, blagajnik Grand Rapids City National Bank je bil aretiran radi poneverbe ter napačnega vpisovanja svot v bančno knjige. Izjavlja se, da je priznal svoj zločin. Poneverenja svota znata nad 22,000 dolarjev. Pierce je bil v banki izza leta 1886. Nerednosti v bančnih knjigah je zapazil neki izvedenec takoj redne preiskave, ki se je vrnil pred kratkim.

DOLGORSTNI BANČNI BLA-GAJNIK.

Peking, Kitajska, 18. nov. — V nekem pogovoru, katerega je imel predsednik kitajske republike z lordom Northclifom, znamen angloškim publicistom, jdal izraza želji svoje dežele, da sme slednja opravljati svoje lastne zadeve ter jih vrstiti na svoj lasten način brez vsakega vmešavanja inozemskih dežel.

Pogovora med kitajskim predsednikom in angleškim žurnalistom se je vdeležil tudi kitajski ministrski predsednik. Tako predsednik kot njegov min. predsednik sta izjavila, da potrebuje Kitajska denarja, da pa je klub temu solventu in da si bo lahko priborila svojo pot naprej, če je bo nudilo primerno priliko.

Min. predsednik je rekel, da pričakuje Kitajsko od Washingtonske konferenčne uveljavljenja carinske avtonomije za Kitajsko.

Ko je sprejel predsednik Northcliffe v svoji palači, je rekel:

— Otvorjenje konferenčne v Washingtonu je imelo za posledice številne predloge, ki so se zavzemali za inozemsko kontrole Kitajske, a tako postopanje bi povzročilo le nadaljnje težkoče in zadrege. Kitajskemu narodu se mora dovoliti, da reši sam svoje notranje zadeve. Sedanjih zadreg Kitajske ni smatrala za izključno kitajške temveč za naravne posledice evolucije vladne oblike, ki je prišla po strmoglavljenju monarhije, trajajoče neštete.

Madison, Wis., 18. novembra. — Čeprav je poteklo še le šest dni iz časa, ko je bila otvorjena lovaska sezija na srne, je bilo opaziti že dosti nesreč med loveci. V sredo in včeraj so bili v Wisconsinu in gornjem Michiganu usmrčeni številni loveci, peti je bil pa resno poškodovan.

CUDEN ROMAN

DVEH SESTR

CENA JAJC IN PURANOV.

ELKINS, W. Va. 17. novembra.

Washington, D. C. 17. novembra. — Delavski tajnik Davis je izjavil, da cena drugih živil sicer pada, da pa raste na naravnost skrivnosten način ena jaje in puranov, ker se bližaj opaznik. — To je pripisovati počnešnosti in kratkovidnosti tvrdki, ki imajo velika skladisca in velike ledene. — Kakorhitro so ti ljudje pokupili vse začoge, ki jih morejo dobiti v roke — pravi tajnik, zvišajo cene tako, da morejo le bogatini kupiti to blago. (Vlada torej sama konstatira, kako se godi ta grda slaperija in to ostdno ne oderušča, a nima niti najmanjšega narančnega nastopiti proti tej gospodi.)

Elkins, W. Va. 17. novembra. — Kakor vsako leto, se je tudi letos odveden na zbirališče do dvacetisoč puranov iz Randolph Greenbriar, Pócahontas in drugih okrajov te države. Blago bo poslano na sever, kjer bo puran krasil mizo na Zahvalni dan sestri in tistih, ki si lahko kaj takega dovolijo in ki imajo sploh vrok, zahvaliti se za kaj.

Okraini pravnik Crane je rekel, da bo morilec predstavljen okrožnemu sodišču, ker je izjavil, da se je vrednostne zadeve ter jih vrstiti na svoj lasten način.

Priznanje je bilo povsem protovoljno ter je prišlo potem, ko je njegova zaročenka obiskala celico arretiranega ter ga pozvala, naj pove resnico.

Deklica, ki je šolska učiteljica v nekem bližnjem kraju, se je prvikrat sestala s

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(in corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
28 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izkaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	87.00	
Za 1/2 leta	86.00	za pol leta	82.50
Za 1/4 leta	83.00	za celo leto	87.00
Za četrt leta	81.00	za pol leta	83.00

GLAS NARODA
(Voice of The People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$1.00

Advertisements on Agreement.

Dopis brc podpisca za oznake so ne priobčujajo. Denar naj se blagovati po Money Order. Pri upravnih krovu naravnost preizkuša, da ne nudi tudi preizkušnje namen, da hitrejšo najdevočno.

GLAS NARODA
28 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ENAKA PRAVICA

V kraljestvu Colorado Fuel and Iron Company je izbruhnila stavka.

Delavei, zaposljeni v tej zloglasni Rockefellerjevi korporaciji, so odložili delo, ko jim je bilo sporočeno, da jim bo plača zmanjšana za trideset procentov.

To je že tretje skrčenje v šestih mesecih.

Najprej so odtegnili deset, potem pet, sedaj pa trideset procentov.

To se pravi: v pol leta so se plače skoraj za polovico znižale.

Majnarji niso mogli drugače, kot smatrati to za čisto navaden pocestni izziv. In čisto prav so imeli.

Pogodba s premogarskimi baroni velja tudi za Colorado. Še celo eden ravnateljev Colorado Fuel and Iron Company je sedel v plačilni komisiji, katera je določila plačilno lestvico, ki šele januarja poteče. Brez pogajanja pa hočejo sedaj za eno tretino znižati plače. Zato, ker premogarski baroni žele, da bi premogarji zastavkali in smatrajo ugoden čas za boj.

Komaj je bil pa štrajk odrejen in se že ni začel, so coloradske državne oblasti proglašile vojno stanje nad premogarskim okrožjem.

Serif Capps iz Walsenburga, znano orodje C. F. & I. Co., je brzjavil governerju, da ne more kontrolirati situacije. Posledica te brzjavke je bila proglašitev vojne ga stanja.

Še predno so delavei odložili delo, že tedaj, ko so več sto čevljev pod zemljo tvegali življenje in zdravje za Rockefellerjevo dinastijo, ni mogel serif kontrolirati položaja.

Nikdar se še ni tako predrzno in tako nesramno ter tako neumno lagalo kot v tem slučaju.

Capps je pa to svojo zahtevo še bolj utemeljil. Prodajalne v Walsenburgu so razprodane vse svoje orožje. V celem okraju ni mogoče dobiti municije — v sledetega se obetajo hudi boji.

Klub temu se pa ta serif skrbno varuje zatrjevaniti, da so majnarji pokupili to municijo in to orožje.

On namreč le predobro ve, da ni v celiem okraju nobenega trgovca, ki bi bil tako predzen, da bi prodal majnarju puško ali municijo.

Če je res, da je vse orožje razprodano, so bili kupci podrepniki družbe, razni pomožni serifi in gangsterji.

Vsek najbolj zagrizen sovražnik unije ve, da proti tem morilem in roparskim bandam ni naperjena državna avtoriteta.

Vojno stanje je bilo zato proglašeno, ker v tem izvanrednem stanju lahko vsakdo pihne na ameriško ustavo, na garantirane pravice, na demokracijo in enakost ter na podobno kamuflažo, ki je tako priljubljena v tej deželi.

Če je proglašeno vojno stanje, lahko streljajo na štrajkarje in jih mečejo v ječe, ne da bi koga vprašali za dovoljenje. Kajti vojno stanje samoposebi jim to dovoljuje.

Daleč smo prišli v tej deželi. Preki sod je bil proglašen prej, predno je bil oddan strel.

Za stabilizacijo poljske armade.

Kakor kažejo že dolgo vrsto sankejonira državni zbor moje mesecev horzni tečaji, je najslabši predlog za sanacijo marke, upanja so na notiranih valut poljsko da konča tekočega leta poravnati marko. Ruski denar poljski vse dolgotraje pri državnem povalje sploh ne notira in stoji po sojilnični blagajni, ne da bi moral svoji vrednosti še niže. Curiski pustiti tiskati nove bankovce. Na tečaj za poljsko marko te dni je že državne finance nameravajo na znašal 0.10, kar pomeni, da je trešledeč način reformirati: Tako, da za 1 švicarski frank plačati ko sprejme ministriški svet ozir, vsaj 1000 poljskih mark.

Poljski finančni minister nima še intenzivno delo. Veliko število lalične pozicije. Težavno nalogo diplomatskih inozemskih misij bo doseči stabilizacijo poljske marke ukinjeno. Stroški ministrstev in je očetil pred kratkom v svojem glavnih uradov bo reducirano na programnem govoru. Finančni mi-deset, uradništvo reducirano na nister Michalski je izvajal: Do-najmanjši število. V finančnem seči moramo stabilizacijo naše va-svetu bo sklenjen poseben zakon lute pod vsakim pogojem. Čeprav za varčevanje, na podlagi katere nizek, vendar trden tečaj je za ga bo uprava popolnoma reformirana živilenskega pomena. Že dalj rana. Finančno ministrstvo bo časa so razširjene govorice o žiga-talo vse kredite, ki ne temeljijo na temelju poljske marke, ki se nahaja na zakonu. Ukrenilo se bo vse po-prometu. Vlada ne bo šla po tej trebno za ustanočitev Narodne poti. Ravnotako so neosnovane ve-banke. Tuško vojno ministrstvo bo sti o zamenjavi marke v poljski moralo zmanjšati svoje izdatke na zlatnike. Taka zamenjava je da-najnajšo mero. Še te dni bo parla-ment dokončal in sprejel zakon o

Nekaj o železniškem omrežju v Jugoslaviji.

Te dni dozoreva razrešitev glede projekta takoimenovane jadranske železnice. S tem stopa v Sandžaku, kjer se nahaja razdalij izvršitve najnajnejši, najvažnejši del jugoslovanskega železniškega gradbenega programa: osrednjemu delu države, najbogatejši pradel Jugoslovije dobiva direktno zvezo z morjem. Ime Jadranske železnice je nosila doslej ona železniška proga, ki se je namenovala pred vojno na Negotino oziroma Prahova na Donavi preko Knaževca, Niša, Toplice na Kosovo in dalje mimo Djakovice ob Drinu na Adriju. Ta projekt je nosil na sebi vse znake tedanje svetovno politične situacije; odprl naj bi Srbiji pot na morje in Avstrije in jo hkrati spraviti v kar najlažjo zvezo z Rusijo. Ta načrt se je seveda tudi s srbskimi strani označeval kot nasilen izhod iz težkega tedanjega gospodarskega položaja Srbije, saj je posmenil izhod na morje po velikem ovinku. Po ustanovitvi Jugoslavije je postala odprtia direktna pot od Beograda na dalmatinsko obal, prišlo je do načrta proge na Kor-

Kakor se je zgodoval z jadransko železnicijo, tako je treba novemu državnemu teritorialnemu kompleksu prilagoditi tudi ostale namenljene nove proge. Pri tem osta sta osnovno vprašanje, po katerem sistemu se bo uredilo novo železniško omrežje.

Mnoge države so smatrali za ideal centralizacijo železniške mreže; vse proge so se stekale v državno prestolico, in tudi vogni vseh prog so bili izdelani tako, da so nudili kar najizrazitejšo prometno centralizacijo, zanemarjajo ali celo namenoma ovirajoč prečno medsebojno zvezo posameznih pokrajini (n. pr. Madžarska).

Tako sliko nam kaže Španija, Francija, Rusija in že omenjena Madžarska.

Zavojlo mojega dopisa "Americanization", kateri je bil priobčen v tukajnjem dnevniku "The Akron Press" pod "Letters to the Editor", se je na divjaški način znesel nad menoj oziroma nad našimi vsemi v inozemstvu rojenimi nemški fanatičem Amerikanec istočasno. Seveda sem mu primereno odgovoril, in nam je v prid je poslalo več Amerikancev svoje protestne listi. V enem omenja neka Miss L. L., da je bilo isto pismo "very insulting and unjust to the foreigners".

To pišem zato, da bodo rojaki vedeli, kako se naziva napada od strani nekaterih prenapetnevez po krivem. Med nami rojaki je več sinov in hčer in tem mestu, kateri so izdelani tukajnjem višje šole in kot taki so veliko bolj zmožni angleščine kot mi, ki smo prišli iz starega kraja, pa vendar ne vidim, da bi se kateri izmed njih potegnil za svoje roditelje, ki na javnem mestu. To je sramotno. Sramota je tudi, da je več otrok naših ljudi, katere se rajše zapriše v tuja društva kot v domačia, ali pa se jih ne zapise nikam. Ne rečem, da ne bi smeli iti drugam, vendar s tem, da gredó drugam, se ne odstrijijo samo narodu, ampak tudi svoji materi, katera je tvegala svoje življenje zanje. Ko bi prišli med nas, ne bi izgubili nič na ugledu, mi bi pa ž njeni veliko pridobil na ugledu pri Amerikancih.

Med nam sloveni v Ameriki, posebno pri nekaterih rdečih časopisih, je tudi že v navado prisluškovali sliki iz starega kraja, pa vendar ne vidim, da bi se kateri izmed njih potegnil za svoje roditelje, ki na javnem mestu. To je sramotno. Sramota je tudi, da je več otrok naših ljudi, katere se rajše zapriše v tuja društva kot v domačia, ali pa se jih ne zapise nikam.

Ne rečem, da ne bi smeli iti drugam, vendar s tem, da gredó drugam, se ne odstrijijo samo narodu, ampak tudi svoji materi, katera je tvegala svoje življenje zanje.

Kot po vsaki smrti, se tudi po Carusovi, prepriča žlahta za njeno zapuščino.

Kdo bo vzel glas njegov, svet se ni odločil.

Za razne druge glasove Kranjci ponavadi sami odločijo: Urški ga je naprimer Lizika vzela.

Pravijo, da je ukradel Karl Italijanom velik demand. Vse časopisje je polno te tativine.

Habsburžani so stoljetja in stoletja kar na debelo kradli samostojnost in pravice, pa se ni živida zmenila zanje.

Sedaj pa zastran ubogega demanta taka ječ!

Kot po vsaki smrti, se tudi po Carusovi, prepriča žlahta za njeno zapuščino.

Kdo bo vzel glas njegov, svet se ni odločil.

Za razne druge glasove Kranjci ponavadi sami odločijo: Urški ga je naprimer Lizika vzela.

Pravko je nekoč govoril: Jaz sem sam slovenski žurnalist v Ameriki. In Kazrašek mu je sekundiral: Tudi jaz sem sam.

Zvonko je šel k njemu, nakar sta bila oba sama.

Mi vsi smo zoper Italijane, sovražimo jih, iz dna sreca, vendar pa ni v New Yorku Slovenca, ki bi rekel iz samega domorodnega ponosa in same ljube narodne zavesti: Ne, k Taljani pa že ne grem pit...

Zakonski mož je pripovedoval:

Moja žena ima veliko veselje do aeroplana. Dolgo časa me je prosila, naj ji dovolim tako vožnjo, in slednjič sem se vseeno dovolil. Neskončno vesel in zadovoljen sem bil ob pogledu, ko se je dvigala v zrak. Ko se je pa dolila spuščala, mi je bilo nekam težko pri sreu...

Prejšnjo nedeljo sem bil na pristni slovenski oheci. Vsega v izobilju in vsega preveč, kot je že iz naših pradavnih časov na-vadila.

Tisto kar smo pa pili, ni bil "moonshine", pač pa "sunshine" v pravem pomenu besede.

Trošči je v Clevelandu.

Neki njegov prijatelj mi je pri-

povedoval, da je s svojim poslovjanjem toliko dosegel, da ima vse

Novi način usmrčevanja, ki je baje

nevarnim nalezenjem ter odganja

uničevalne napore bacilov.

Trinerjevo Grenko Vino je tako ugodno za jemati, 32 let njegovega

splošnega slovesa je pa garancija,

da se lahko zanesete na nj

Vsak lekarnar ali prodajalec zdro-

bil gotovo poznava veliko odjemal-

cev, ki vam bodo povedali, da ne

morejo biti brez njega. Za rev-

matične ali nevralgične bolečine

name Trinerjev Liniment v vrstni-

ka. Mrs. Elizabeth Swett nam je

pisala 28. septembra 1921 iz Jef-

erson, Texas: "Jaz sem star 78

let, povem vam pa — Trinerjev

Liniment je izborn." Poskušajte

zdroj zavestno, da je zdravja jaz ne poznam!" Istočas-

Peter Zgaga

Včasih mi kdo potoži o svoji usodi. Zakaj te tožbe, ta jadikovanja?

Človek je samo za to na svetu, da služi svoji usodi za vprašaj.

Človek se roditi in ne ve kje: učeti se mora in ne ve kaj, ženo dobi, pa ne ve kako; stara se, ne ve zakaj; umreti mora in ve čemu...

Na vrsto je prišlo vprašanje, zakaj se pravi "materni" jezik. Zakaj ne očetov?

Jaz bi rekel, da zato ne, ker oči ponavadi do besede ne pride...

Moderno družba je drama v Štirih deželah. Prvo deželo: njeni učenci se morajo in ne ve kaj, ženo dobi, pa ne ve kako; stara se, ne ve zakaj; umreti mora in ve čemu...

Moderna družba je drama v Štirih dežalah. Drugi dežel: Njeni učenci se morajo in ne ve kaj, ženo dobi, pa ne ve kako; stara se, ne ve zakaj;

Kralj teror vlada na Madžarskem.

Poroča Emery Dery.

Izazadnje Vellkenoči, ko je vprvoril Karol Nenadni svoj prvi poskus, da se polasti prestola, je pričakoval Budimpešta, njegovo prejšnje glavno mesto, ponovitev te tragikomедијe. Za zaprtimi vratmi se je razpravljalo o možnosti Karlove restavracije ter ustajanja sile med nasprotujoci si strankami. Sile, ki so določale tek dogodkov na Madžarskem v tenu zadnjih dveh let, so delale v temi. V glavnih mestih inozemstva se je le malo vedelo o njih. Sedanja cenzura v Budimpešti je brezobzirna. Pisma se odpira, — prisluškuje telefonskim pogovorom in v mestu mrgoli, ovaduhov, špijonov in provokatorjev. Zelo redko se zgodi, da pridejo zanesljiva poročila iz notranjosti in ozemelja. Le take vesti pronicajo ven, o katerih se javno razpravlja. Pustolovstvo Karola in izdajstvo — Horthyja pa sta posledici sil, ki ne delujejo na površju. Madžarska je danes v kremljih tajne vojske Mafije, ki posluje z vsemi kravimi in strašnimi pripomeli temnih dob in v koje rokah so vidni predstavitelji sile le igračke.

Oficijelno ime za to Mafijo ali pravzaprav za njene panoge, je "detašment" ali oddelek. Ko je boljševizem propadel ter je admiral Horthy, prvi admiral v zgodovini, ki je na koncu, prijal v Budimpešti na krasnem belu, je par odločnih vrjaških pustolovev bivših častnikov avstro-ogrskih armade, organiziralo te takozvane oddelke in namenu, da zasledjujo komuniste. Osobje teh oddelkov se je v glavnem retraktiralo iz prejšnjih častnikov in rodčastnikov. Na Balkanu bi pred vojno imenovali te oddelke čete in njih člane četaške.

Enemu teh oddelkov je načeloval grof Salm, visokega rodu, a ne bogat, ki je smatral umor za lepo umetnost ali pa dober šport. Njegovo največje veselje je bilo obešati ljudi z svojima lastnima rokama. Nadaljni oddelki, kateremu je poveljal baron Babarezy bivši kavalrijski častnik, ki pa je bil odpuščen iz službe radi številnih nerednosti, je vseboval veliko število tatov, vložilcev, morilcev in drugih kriminalcev, ki so bili že dolgo časa znani policiji. Oddelk znanega poročnika Hejjas je bil organiziran v Kečkemetu in ta oddelki si je zadal posebno nalogu, da iztreniri židovske vinske trgovce, čeprav je bil eča poročnika Hejjasa sam vinski trgovec. Ne sme se namreč misliti niti za trenutek, da so ti oddelkiomejjevali svoje delovanje na intrebljenje komunistov, katerih je kmalu zmanjkal. Vse svoje napore so koncentrirali na žide.

Grof Salm je izvršil strašne stvari ob obalah Blatnega jezera. Tako je zaprimer s svojimi lastnimi rokami obesil Alberta Freudentha Toszeg, dobro znane židovskega milijonarja, v navzočnosti žene slednjega. Oddelk znanega poročnika Hejjas je zajel v neki noči tri sto mož v jetnišnicu v Kečkemetu ter jih pomoril na okrut način v nekem bližnjem gozdu. Oddelk grofa Ostenburga, ki je igral tako veliko vlogo pri zadnjem puču Karola, je vršil svoje delo Budimpešti in tukaj je premestil svoje delovanje tudi baron Pronay, najekravniji in krovločnejni med vsemi terorističnimi glavarji. Grof Ostenburg je imel svjeglavni stan v hotelu Palace in Prehay v hotelu Britaniji. Ponoči se je privažalo v glavni stan "osmisljeno", in sicer v avtomobilu. Bili so to večinoma bogati Židje, katere so mučili, dokler niso plačali velike odpakupnine. V nekaterih slučajih pa ni niti plačanje odpakupnine rešilo njih življenje.

Resnični namen in ekonomska upravičenost teh oddelkov je bilo nuditi nezaposteni častnikom živilskega sredstva. Ti častniki, ki se niso nikdar naučili nobenega koristnega dela, so pronašli sedaj, da je izsiljevanje, trpinčenje in klanje dobičkanosnejše — kot pa pošteno delo. V času, ko se je madžarska vlada bora z deficitom, ki je znašal bilijon in ko je bilo prebivalstvo Alavnega mesta na robu stradanja, ko je padla vrednost madžarske krone na ničlo, so znašali le gazolinski izdatki teh oddelkov petnajst milijonov kron, ne v enem letu, — temveč v enem mesecu. Dežela ječi in stoka pod kruto peto teh vojaških banditov. V parlamentu je bil le en poslanec, ki je imel toliko poguma, da je strogo odsodil teror, nameč Ruppert. Nato pa je bil napaden in pretepen na cesti in več mesecov je bilo njegovo življenje v nevarnosti. Regent Horthy bi ne mogel napraviti konca terorizmu častnikov, tudiče bi hotel to, kajti nikakih dokazov na razpolago. Njegova sila je popolnoma odvisna od podpor teh vojaških banditov in če bi dvignil svoj glas proti njim, bi napravili z njim kaj kratek proces.

Pred par meseci je bilo opaziti, da je bilo izpembeno v položaju. Opozicija v parlamentu je postala bolj agresivna in isti so pričeli priobčevati članke ter poročila glede madžarskega terorja. — Grof Appony je izvedel v Parizu in Ženevi, da ni nobene poti, kako pomagati Madžarski ter konsolidirati njene finance, dokler se bodo domače razmerje izboljšale. Nekaj je bilo treba napraviti s temi oddelki, ali pa vsaj ustvariti mnenje, da se je nekaj storilo. Častniki enega oddelka so bili poslani v hotel Britanija da "aretirajo" častnike druge tolpe. Ko so prišli vse skupaj, se je vršila velika pojedina.

Smiljardni deficit italijanske zunanje trgovine.

Italijanska zunana trgovina za prvi 6 mesecov tega leta izkazuje sledeče rezultate: uvoz 13.454, izvoz 5282 milijonov lir. Primanjkljaj v italijanski trgovinski bilanci znača torej preko 8 milijard, kar je precej ogromna svota. Zadnje meseci so sicer razmere v italijanski zunani trgovini kazale na boljše, toda sedaj so se zopet poslabšale, ker visoka italijanska valuta ovira izvoz. Italijanskega ničvrednega blaga ne kupujejo radi, a ne pride izredno poceni. Države s slabo valuto, ki so doslej uvažale iz Italije, si bodo morale dobavljati blago drugod in je gotovo, da bo Nemčija odvezela mnogo odjemalcev Italije.

Predno se je podal Karol s Cito na Madžarsko, se je dal na pros tem obhajati. Karl in Cita klečita na desni strani.

"Ravnovesje sile" se znova pojavi.

Poroča Bernard Shaw.

Ko pišem to, imam pred seboj članek o razroževalni konferenci, katerega je spisal neki priljubljen angleški žurnalista. On je popolnoma pod uplivom pacifističnega razpoloženja, vzbujenega v njem od miroljubnih himen, katere se je prepevalo v pozdrav delegatom, zbranim v Washingtonu.

— Vojna, — izjavlja on, — je kriminalna blaznost. Treba jo je odpraviti. Pacifični problem je lahko rešiti na miroljuben način, če bodo Združene države in angleška vlada kos nalogi ter stale trdno skupaj za stvar človečanstva.

In na drugem mestu:

— Vojna je zlobna, živinska in brez koristi. Ne smelo bi se je dovoliti. Lahko jo je preprečiti. Prvi in najbolj nujni korak proti preprečenju vojne je slovenski dogovor med vladami, da jo bodo preposedale.

Gotovo bošte rekli, da je to izvrstno ter mogoče džastavili, da je za pisca tega članka sreča, da ni bil v Ameriki za časa vojne, ker bi bil drugače gotovo deležen usode Mr. Debsa. On pa bi se ne izpostavljal nobenemu "akemu riziku, kajti ta današnji skrajni pacifist je bil od časa, ko je počil leta 1914 prvi strel, pa do sedanjega pacifističnega vala, eden najbolj fanatičnih ognješčev v Angliji.

List, katerega kontrolira on sam, je predlagal Herodsko umoritev vseh otrok, kajti so bili Nemci. Nicesar pa ni bolj govorjava v človeški naravi kot to, da bi ta apostol miru takoj proglašil "Se Amerikance za seme Satana, pridigoval njih iztrebljenje kot najbolj sveto dolžnost vseh dobrih ljudi ter pozival naša sodišča, naj neusmiljeno postopajo z vsakim principijalnim nasprotnikom vojne, ki bi se drznil reči, da je vojna kaj drugega kot najbolj plenitveno človeško opravilo, če bi prišlo enkrat do spopada med Anglijo in Združenimi državami."

In ta človek bi v resnici verjel v vsako besedo, katero bi izgovoril, prav kot misli resno tudi vsako besedo v stavkih, katere sem navedel iz njegovega zadnjega članka.

Nemorem reči, že ima tudi Amerika čustvene žurnaliste take vrste. Lahko pa rečem povsem mirno, da je angleško časopisje prenapolnjeno z njimi.

Sedaj, ko je Washington predmet njih razprav, se kopljajo angleški listi v mleku človekoljubnosti ter podpirajo z vsemi svojimi silam obljubo Mr. Henry Arthur Jonesa, da bi bilo treba dveh tisoč let izzivanj, preden bi se moglo dovesti kakega Angleža do tega da bi prebil ameriško kri.

Nikarmo pa se varati. Vsa ta sladkost, ki je sicer prijazna, a tima nikakih možgan, ne more spraviti s sveta možnosti, da bi v treh tednih ali manj skušala angleška in ameriška brodovja potapljati drug drugega, dočim bi Henry Arthur in ostali navdušeno potravljali ter nazdravljali vsak svoji stranki.

Ni surovo čustvovanje, temveč čustvovanje, ki se je razvilo in utrdilo kot umstveno preprinčenje, da bo rešilo svet vojne.

Na kratko rečelo, mi ne bomo ničesar izvedeli glede te konference s konference same. Posel te konference n'razroženje, temveč stara naloga uravne sile, ki bo zadovoljiva za vse prizadete. — Ker pa ne bo nobena uravnava zadovoljiva za nobeno izmed prizadetih strank razen uravnave, vsled katera bo ta ali ona stranka močnejša kot druga, bo konferenca sama sledila sleplji vesel.

Delegatje bodo pričeli sondirati drug drugače glede zvez. — Sklepali bodo tajne kupuje in pogodbe, poleg onih, kateri imajo že v svojih zepih. Omahavali bodo sem in tja, na eno stran vsled strahu pred drugim in na drugo stran vsled njihovega skupnega poželjanja, da izkoristijo in izžmejo Kitajsko in skupne sovražnosti do ruskega boljševizma, ki preti stopiti na mesto kapitalizma.

Japonska se bo zavzela za pomoč Angliji proti Ameriki. Amerika, ki čuti, da je stisnjena med Anglijo in Japonsko, kot se je čutila Nemčija stisnjeno med Rusijo in Francijo, bo skrajno nemirna ter si brez dvoma želela, da bi obstajala močna Kitajska, a ne premočna in močna Nemčija, — tako močna kot hočete, — da se nekolič spravi stvari v ravnotežje.

Cimbol nemirno pa se bo čutila tembolj trdna bo v svojem sklepku, da se mogočno oboroži za slučaj potrebe.

Ker pa je vojna, v očiglednu temu, kar je dobila Nemčija, ko se je spustila v vojno, zelo dvomljivo in obupno sredstvo, ter si je ne more ravno zato nobena sila dovoliti, ne bo nikakega stiskanja obrožene pesti ali udarjanja ob blesteče se ščite. Amerika se ne bo izpostavljala nevarnost druge Jutland bitke, nadaljnje kampanje s podmorskimi čolni ali nadaljnji eksperimentom z bombami, nosilimi strup ter vodljivimi zrakoplovji, ki širijo uničenje. Veliko bolj pozorno bo razmisljala o kontrastu med svojo lastno kohezijo ter možnostjo, da razpadne angleški imperij na kosce ob prvi pohiški, ko bo pognana zagovorjava vanj.

Californija hoče bilo Ameriko. Ravno tako pa hoče tudi Avstralija bel avstralski kontinent ter Canada bel severo-ameriški kontinent. Lord Northcliffe, ki je napravil razkritje, ki je tako presenetljivo za vse Angleže z angleških otokov, da je namreč Avstralija veliko večja kot pa Isle of Wight ter da predstavlja dejanski celo četrtnino zemeljskega globu, je posvaril Avstralce, da ne zadoštuje angleška zastava z rojstvno kontrolo vred in da bo Avstralija obljudena z rmenimi ljudmi, če ne bodo Avstralci skrbeli za to, da bo obljudena z belimi.

Anglija ne more zavrniti angleško-japonske zvezne po vsem, kar je v zadnjem času pridobila s pomočjo tega dogovora. Napraviti so moralna Japonsko, naj pregovori Mikada, naj se da odkupi z zadostnim kosom azijskega kontinenta.

Tukaj je dosti materialja za par živahnih pogovorov na stopnicih v ozadju. Noben teh pogovorov ni primeren za takojšnjo objavo, Ljudje in narodi bodo izvedeli za vse to ob primernem času,

ADVERTISEMENTS.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

JADRANSKE BANKE

in vseh njenih podružnic.

JUGOSLAVIJA

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

ITALIJA

Trst, Opatija, Zadar.

NEMŠKA AVSTRIJA

Dunaj.

IZVRŠUJEMO hitro in poceni čenarna izplačila v Jugoslaviji, Isoliji, in Nemški Avstriji.

IZDAJAMO čeke v kronah, lirah in dolarjih, plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

PRODAJAMO parobrodne in telefonske vozne liste na vse kraje in za vse čete.

IZSTAVLJAMO tudi čeke, plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleoni ali angleških sterlingih, skozi ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

SPREJEMAMO DENARNE VLOGE v dolarjih ter plačamo začasno 4% obresti. Oddelek vlog smo vstanovili novo na željo mnogih rojakov širok Amerike, ki se postavljam naše banke. Po sprejetju prvega denarja izdamo vložno knjižico v dolarjih in jo posljemo vlagatelju. Za prepis nadaljnih vlog ali za dvig denarja je potrebno, da se nam poslje v registriranem pismu vedno tudi vložno knjižico.

Denar nam je poslat najbolje po Domestic Money Order ali pa po New York Bank Draft.

KADAR STE NA POTU v staro domovino in se nahajate v New Yorku, se Vam bo izplačalo, ako se zgradite glede vreditve Vaših denarnih začetev pri ravnateljstvu naše banke v prvem nadstropju brez oziroma na to, ako kupite parobrodni listek pri nas ali si ga mogoče že kupili drugje.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvredno ngodni pogoj, ki bodo velike koristi za vse one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Slovenci, prijatelji in poznavalci naše banke so vladivo načeni, da opozorijo na ta način oglaševanja znance iz Hrvatske, Dalmacije, Istre, Goriške, Srbije, Bosne, Hercegovine in Črniogora.

Frank Sakser State Bank

Raznoterosti.

Cirkulacija bankovcev v raznih državah.

Po bančnem izkazu dne 30. septembra t. l. je bilo v Jugoslaviji v prometu 4 milijard 467 milijonov 418 tisoč 975 dinarjev.

Po izkazu čehoslovaškega bančnega urada z dne 7. oktobra kroži v prometu za 11 milijard 534 milijonov 187 tisoč čehoslovaških krov papirnatega denarja. Mnogi na bankovcev se je znižala od 30. sept. do 7. okt. za preko 36 milijonov krov.

Po izkazu Banque de France od 6. oktobra z dne 1. novembra mnogo bankovcev v prometu znesek 37 milijard 792 milijonov 329 tisoč frankov.

Posebni poročevalci pariškega "Matina" poroča iz Revala, da je po poročilu ruskega finančnega komisarja v Rusiji v prometu za okoli 3 triljone rubljev papirnatega denarja. Ta bajna svota je težko verjetna, čeprav je znano, da so v Rusiji v prometu večinoma bankovce z označbo visoke nominalne vrednosti.

Nemčija in solunska luka.

Nemčija se v zadnjem času zoper mnogo trudi, da bi doseglj svoj učinkoviti položaj v pomorskih prometu z Balkanom. V poslednjih šestih mesecih vzdržuje "Deutsche Levante Linie" redni parob

Vdova Lerus.

Spisal E. Gaboriau.

Predveld za "Glas Naroda" G. P.
Francoski detektivski roman.

68

(Nadaljevanje.)

Niti ime, niti bogastvo grefa Commarina naj bi ne prišlo v njegove roke, gospodična. To je pomenjalo zanj velikanski udarec. Ena sama stara ženska je lahko dokazala to. Da zavaruje svojo pozicijo, jo je umoril.

Kakšno nesramno, podlo obrekovanje! — je zakričala mlada dekleca. — Gospod, jaz poznam to povest unicevene velikosti. On sam mi je povedal. Res je, da ga je skozi tri dni na tesaču potlačila, a on je bil potre bolj radi mene kot radi sebe samega. Potr je bil, ker si je mislil, da bom jaz mogoče žalostna, ker mi ne bo mogel dati vsega tega, o čemur je sanjala njegova ljubezen? Jaz da bi bila žalostna? Kaj meni te veliko imetje, to neizmerno bogatstvo? Temu moram pripisovati vso nesrečo svetega življenja. Ali sem ga ljubila radi mena in bogastva! Odgovorila sem mu na ta način. On, ki je bil prej tako žalosten, je postal takoj zopet vesel. Zahvalil se mi je ter rekel: — Ti me ljubiš in vse ostale je brez posame. — Jaz sem ga nato oštela, ker je dvomil o meni. In on naj bi po vsem tem na podel način zavratno umoril staro žensko! Ne drzniti si ponoviti tega!

Gospodiča de Arlanž je prenehala z zmagoščavnim usmevom krog svojih ustnic. Tz usmev je pomenjal: — Končno sem dosegla svoj cilj. Premaganj ste. Kaj morete odgovoriti na to, kar sem rekla?

Preiskovalni sodnik pa ni pustil dolgo časa nesrečnemu otroku tega usmeva iluzije. Ni zapazil okrutnosti svejega ustrajanja pri prvotnih trditvah. Vedno ga je navdajala le ena misel: Če bi pregorivil Klaro, bi opravičil pred samim seboj svoje lastno postopanje.

— Vi ne veste, gospodiča, — je nadaljeval, — kakšna vrtoglavična uniči lahko razum poštenega človeka. Le takrat, ko nam kakšna stvar uide iz rok, občutimo vso velikost izgube. Bog me obvaruje, da bi dvomil o vsem tem, kar ste rekli, a predstavljajte si velikost učinka, ki je zadel gospode de Commarin. Pomislite na obup, ki se ga je lotil, ko je zapustil vas in na skrajnosti, do katerih ga je lahko privedel. Mogoče se ga je lotila blaznost in izvršil je dejavnje, ne da bi pretehtal njega obseg. Na ta način bi bilo mogoče pojasniti zločin.

Lice gospodiča de Arlanž je postal smrtno-bledo ter razodevalo skrajni strah. Sodnik je opoznal, da se je pričel končno dvom ijetevati njenih plemenitih v čistih misli.

— Potem je bil mogoče blazen, — je zamrnila.

— Mogoče, — je odvrnil sodnik, — a okoliščine zločina kažejo, da je bilo zasnovan naštrt. Verujte mi torej, gospodiča, in ne bodite preveč zaupna. Čakajte, z molitvijo na izid te nesrečne zadeve. Poslušajte moje besede, kajti to so besede prijatelja. Zaupali ste nečo vam kot zaupnica svojemu očetu in to ste mi pogosto povedali. Ne zavrnite torej mojega našveta. Bodite tiba in čakajte. Prikrijte svoje resnično bolest, kajti pozneje boste mogoče obzalovali, da ste jo pokazala. Mlada, neizkušena, trez matere in vodstva, sta slabno uporabili svoja nagnjenja.

— Ne, gospod, ne, — je zastotala Klara. — Ah, je dostavila, — vi govorite kot ostali svet, ta previdni, egoistični svet, katerega zaničujem in sovražim.

— Ubogo dete, — je nadaljeval Daburon neusmiljeno, — nesrečna dekleca! To je vaša prva prevara. Človek si ne more misliti ničesar strašnjega. Le malo je žensk, ki znajo prenesti kaj takšga. Vi pa ste mlade. Junaška ste. Vaše življenje ne bo uničeno. Iz svoje lastne izkušnje vem, da ni nobene rane, katere bi ne zacecil.

— Jaz vas ne razumem, gospod, — je rekla. — Kakšen nasvet bi mi torej dal?

— Edini nasvet, katerega narekuje pamet in katerega more predlagati moje nagnjenje do vas, gospodiča. Govorim z vami kot udan brat. Pravim vam: Pogum, Klara. Podvržite se najbolj zlostni in največji žrtvi, katero lahko zahteva čas od mlade deklece. Objokujte, da, objokujte, svoje varano ljubav, a odpovjete se tej. Prosrite nebo, naj vam pošlje pozabljenje. Oni, katerega ste ljubili, vas ni več vreden.

Sodnik je prenahal, nekoliko preplašen. Gospodiča de Arlanž je postala bleda kot zd.

Čeprav pa je njeni telo omahovalo, je ostala njena duša večno trdna.

— Vi ste rekli pred enim trenutkom, — je zamrnila, — da je mogoče izvršil ta zločin napadu zmedenosti, v trenutku, blaznosti?

— Da, to je mogoče.

— Potem, gospod, ni zločinec, ker ni vedel, kaj je storil.

Preiskovalni sodnik je pozabil na neko gotovo mučno vprašanje, katero si je stavil nekoga jutra po prestani vročinski bolezni.

— Niti pravica, niti družba, gospodiča, — je odgovoril, — ne moreta vzeti tega vpoštev. Edinole Bog, ki vidi v globine naših src, lahko sodi in odloča o tem vprašanjih, katera mora človeška pravica puščati na strani. V naših očeh je gospod de Commarin kriminalec. Moralni maledž je pa ostane isti. Celo že bi bil oproščen, — kar upam, čeprav brez napanja, — bo vedno nosil nečast, maledž krvi, katero je prebil na podel način. Vsled tega ga pustite.

Gospodiča de Arlanž je ustavila sodnika s pogledom, ki je kazal največje ogorčenje.

— Potem, — je vzkliknila, — mi svetujete, naj ga zapustum v njegovi nesreči? Celi svet ga je zapustil in vaša previdnost mi svetuje, naj ga zapustim tudi jaz. Možki lahko nastopajo tako, kadar pride kaj njih prijatelj v nesrečo, a ženske nikdar. Ozrite se na okrog. Če je človek še takoj ponisan, nesrečen in propal, žena bo vedno bližu, da tolazi in podpira. Ko je pobegnil zadruži prijatelj, ko vas je zapustilo zadnjo sorodstvo, vam ostane še žena.

Sodnik je obžaloval, da je šel male predaleč. Razburjenost Klare ga je vznemirjala. Zaman pa jo je skušal ustaviti.

— Mogoče sem boječa, — je nadaljevala Klara z vedno večjo eneržijo, — a jaz nisem nikaka bojazljivka. Izbrala sem si Alberta prostovoljno med vsemi. Naj se mu pripeti, kar hoče, jaz ga ne bom nikdar zapustila. Ne, nikdar ne bom rekla: — Jaz ne poznam tega človeka. — On bi mi dal polovico svojega bogastva in svoje slave. Jaz pa hočem nositi, če pričakuje to ali ne, polovico njegove sramote in nesreče. Breme bo lažje, če ga bosta nosila dva. Le udatite! Oprijemala se ga bom tako tesno, da ga ne bo mogel zadeti noben udarec, ne da bi zadel tudi mene. Vi mi svetujete, naj ga pozabim. Naučite me potem, na kak način? Jaz pozabiti ga? Ali bi mogla, tudi če bi kaj takega želela? Jaz pa tega ne želim. Jaz ga ljubim. Prav tako malo je v moji moči prenehati ljubiti ga kot ustaviti, edino le s silo svoje volje, utripanje sreca. On je jetnik, obdolžen zavratnega umora. Naj bo tako. Jaz ga ljubim. Vi ga obsojate

NAZNANILO

Rojakom v Greater New Yorku naznanjava, da sva odprla prodajalno v vsakovrstnem svilenim ženskim perilom. Največja zaloge idrijskih čipk. Predno izberete božična darila, pridite in oglejte si način zaloge.

EMILIA in VICTOR VOLK
2448 Broadway, New York

Prav pri postaji podzemne železnice 91. St.

in onečaščate. Obsojenega in onečaščenega ga še vedno ljubim. Vi ga boste poslali v jelo. Jaz mu bom sledila. V jelo in v obliki zločina ga bom še vedno ljubila. Pustite ga pasti na dno prepada. Jaz bom padla za njim. Moje življenje je njegovo, njemu mu razpolago. Nobena stvar način ne bo ločila, razen smrti. Če pa bo moral biti na krvni oder, vem dobro, da bom umrla tudi jaz z udarcem, ki bo podl jega na tla.

Daburon si je pokril lice z obema rokama. Za celi svet bi ne hotel pokazati Klari ginjenja, ki ga je prevzel.

— Kako ga ljubi — si je mislil, — kako ga ljubi!

Njegov duh se je pogrenil v najbolj temne misli. Občutil je vse bolest ljubosumnosti.

(Dalje prihodnjič.)

Knjige! — Knjige!

POUČNE KNJIGE

Slovensko angleški slovar 1.50
Angleško-slovenski Besednjak —

Dr. F. J. Kern 5.00

Nečasni abecednik 3.50

Nemško angleški tolmeč 6.00

Pravilo dočasnosti 3.00

Slovensko-nemški slovar —

(Janežič Bartol) 4.00

Angleščina brez učitelja 4.00

Cirilica. Navodilo za citenje in

pisanje srbske in cirilice 2.00

Učiteljica. Spisal Anton B. Jeglič 5.00

Podvodničnik — Purgaj. Praktična knjiga za naše gospodinjstvo. (Trdo vezana) 1.20

Hitri računar. Priročne velikosti 5.00

Pračkični računar 8.00

Knjiga o lepem vedenju Urbanus, (Trdo vezana) 1.00

Mladencičnik, Ant. B. Jeglič

I. zvezek 6.00

II. zvezek 6.00

Nasveti za hišo in dom. Koristna

knjiga za vsako hišo 1.00

Pravila na oliso. Dr. J. Dostojen 6.50

Varenje kuharica, za slabe in dobré čase 1.00

RAZNE POVEŠTI IN ROMANI

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvet in sad. Hči mestnega sodnika itd. 7.50

Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin

kmetkega cesarja itd. 7.50

Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman. — Tugorom, tragedija

Ive Šilki — Ksaver Merko 4.00

Hudo brezno. Ni vira zlato, kar se

se sveti itd. 1.00

Patria, povest iz irske junajske dobe 1.00

Pod svobodnim solncem. Zgodovinska

povest, 1. zv. 1.25

od svobodnim solncem, zgodovinska

povest, 2. zv. 1.25

Povesti slovenskemu ljudstvu v

podnik in zavezo, Kalan 3.50

Romarska, povest 6.00

Sisto e Sesto, povest iz Abravcev

čilike in povesti, Ksaver Mesko

Student naj bc. — Naš vsakdanji

krh 3.50

Vesle povesti: Za možem, — V

postavil je Šta. — Pravda med

bratoma 1.25

Vojnik in ali poganstvo in krst,

povest 3.50

Zvonarjeva hči. Zanimiva povest

iz dežele 1.00

eter Zgaga 5.00

Doli z orojem 5.00

Knjige druge Sv. Mohorja

Duhovni boj (534 str.) 5.00

Mesija (1. zv.) 2.00

Mestja (2. zv.) 2.00

Podobe in narave 2.00

Svetloba in senca 2.00

Slor. večernice, povesti se kra-

tek čas 2.00

Trojka 2.00

Zgodovina slov. naroda (5. zv.) 2.00

Zgodovina slov. naroda (6. zv.) 2.00

Mladim srcem (2. zv.) 2.00

Spisal K. Mesko 2.00

Knjiga za luhkomislene ljudi.

Spisal I. Cankar 1.75

Set tedenski v zrakoplove 2.00

Amerika in Amerikanici 5.00

Dve šalognigri, čariljeva ženitev,

Trije ženini 2.50

Male sanjska knjige

s podobami 5.00